

Bíró Bence¹ – Dr. Tömöri Gergő² – Dr. Szekeres Alexandra³

AZ IFRS-EKRE TÖRTÉNŐ ÁTTÉRÉS HATÁSA A BIZTOSÍTÓ TÁRSASÁGOK ESETÉBEN

ÖSSZEFOGLALÁS

Az általunk vizsgált CIG Pannónia cégcsoport két vállalatán keresztül, a CIG Pannónia Nyrt. és a CIG Pannónia EMABIT Zrt.-n keresztül mutatjuk be az új standard hatását a pénzügyi kimutatások vonatkozásában. A kutatásunk célkitűzése feltérképezni azt, hogy mekkora és milyen minőségű változást okozott a CIG Pannónia cégcsoport IFRS-ek szerinti pénzügyi kimutatásaiban az új standard. Az előzetes feltételezéseink szerint jelentős eltérést okozott a biztosítási szerződések elszámolására vonatkozó standard az általunk vizsgált cégcsoport kimutatásaiban, különös tekintettel a követelés-, kötelezettségállományára, illetve a mérleg egyéb tételeire. A dokumentumelemzéssel végrehajtott kutatásunk során többféle pénzügyi kimutatást is vizsgáltunk. A felállított hipotézist elutasítottuk.

Kulcsszavak: ifrs, biztosítási szerződés, áttérés

JEL-kódok: m41

BEVEZETÉS

A mindennapokban tapasztalható, hogy egyre kevésbé van jelen a jövőbe tekintő öngondoskodás. Az emberek sajnálatos módon kevesebb figyelmet szentelnek arra, hogy a későbbiekben, akár nyugdíjas korukban megfelelő értékű anyagi forrással rendelkezzenek. Ennek természetesen más, főleg társadalmi és nemzetgazdasági okai is vannak. Azok, akik a biztosításokat igénybe veszik, főként specifikus biztosítótársaságok szolgáltatásait használják. De gondolhatunk itt bank és hitelintézetekre, akiknek a portfóliójukba beépültek különböző biztosítások (Fazekas – Becsky, 2015; Fazekas – Becsky, 2019). A biztosítások pontos definíciójáról a szakértők a mai napig vitatkoznak, mit is értelmünk teljes egészében biztosítás alatt. Azonban minden definíció egyetért abban, hogy ezalatt egy olyan konstrukciót értelmünk, amely lehetővé teszi számunkra, hogy egy előre nem látható, váratlan, de nem lehetetlen valószínűségű esemény megtörténte esetén nyújtsunk anyagi, pénzügyi segítséget (Nagy, 2004). A biztosítások esetében a váratlanságon van a fő hangsúly. Különböző leírások szerint a biztosítások jelensége, kultúrája már az ókori Rómától kezdve jelen van az emberiség életében, de a középkorból és az újkorból már konkrét feljegyzéseket találhatunk (Rau, 2019; Maristella et al., 2023).

Alapvetően fontos, hogy a biztosítások alatt nem már meglévő anyagi károk elleni fedezetet értelmünk, hanem még a jelenben nem megtörtént anyagi veszteség ellentételezésére irányuló konstrukciót. A biztosítások működéséről azt tudjuk, hogy adott egy előzetesen rögzített összeg, amelyet a biztosítók felé rendeznünk kell megadott időnként. Ez jelen lehet havi rendszerességű fizetés formájában vagy negyedéves, féléves, akár éves időtartamot felölelő időszakonként is. Ennek az összegnek a nagysága az alábbi tényezőktől függ: Biztosításkötés tárgya a teljes emberi test betegségeire, vagy csak a létfontosságú szervek betegségeire. A biztosítások során a biztosító kötelezettséget vállal annak érdekében, hogy egy előzetesen rögzített szerződésben, a biztosítási szerződésben foglaltaknak megfelelően, adott feltételek teljesítése esetén fizetni fog a biztosított részére. A biztosított ennek érdekében fog fizetni a biztosítónak egy úgy nevezett biztosítási díjat, hogy a tényleges kifizetés megtörténjen (MNB, 2024). A szerződések megkötéséhez szükségünk van egy közvetítőre, aki eljár a szerződésünk ügyében. Nekik az a szerepük, hogy tisztán, érthetően tartalmazza azokat az eseteket a biztosítási szerződés, hogy mikor jár jóváírás és milyen esetekben nem jár a kedvezményezett számára. Az okmány tartalmaz egy állandó összeget, amelyet fizetni kell annak érdekében, hogy a jogviszony fennmaradjon. József-Polonyi (2020) szerint biztosítási szerződést más személy is köthet, ha az a fontos számára, hogy a szerződést a biztosítási esemény elkerülésében érdekelt személy érdekében kerüljön megkötésre. A biztosítási díj mértéke több tényezőtől is függ. Alapesetben minél értékesebb az az eszköz, vagyontárgy, amire a biztosítást kötjük, annál magasabb lesz a biztosítás értéke is. Minden egyéb változatlansága mellett a biztosított tételek, eszközök arányának növekedésével együtt emelkedni fog a biztosítási díjfizetés értéke is. Az esetek jelentős részére igaz, hogy minél magasabb díjat fizetünk biztosítás címszó alatt, annál alaposabban be vagyunk biztosítva a váratlan helyzetek megtörténte esetén. Tehát biztosítási díj alatt a biztosító szolgáltatásának ellenértékét értelmünk. Ezen érték meghatározásához szükségünk van egy összegre, amihez a biztosítás révén hozzájuthatunk. Ezt az összeget hívjuk biztosítási összegnek a szaknyelvben (József-Polonyi, 2020). A biztosítások fajtái között két nagyobb csoportot tudunk megkülönböztetni. Az egyik az emberi élethez közvetlenül kapcsolódik, ezeket életbiztosításnak hívjuk. Ide sorolandó a hagyományos életbiztosítás és a nyugdíjbiztosítás is többek között. A másik nagy csoportot az úgynevezett nem élet-típusú biztosítások alkotják.

Napjainkban megkerülhetetlen fogalomná vált a globalizáció. Globalizáció alatt egy olyan folyamatot értünk, amely során megtörténik a tőke, a munkaerő, a tudás, illetve az

¹ Egyetemi hallgató Debreceni Egyetem, Gazdaságtudományi Kar, bencebiro02@gmail.com

² Adjunktus, PhD, Debreceni Egyetem Gazdaságtudományi Kar Számviteli és Pénzügyi Intézet, Debrecen (levelező szerző), tomeri.gergo@econ.unideb.hu,

³ Adjunktus, PhD, Debreceni Egyetem Gazdaságtudományi Kar Számviteli és Pénzügyi Intézet, Debrecen, (levelező szerző) szekeres.alexandra@econ.unideb.hu

árúk és szolgáltatások határokon átvitelő áramlása (Rózsa, 2015; Dadkhah, M et, 2024). Kiemelkedő jelentőségű az, hogy az országokban tevékenykedő vállalatok újabb befektetni kívánó embereket tudjanak maguk mellett tudni (Madarasiné et al., 2019). Az IFRS-ek alkalmazása előtt az Európai Unió is megpróbálkozott saját számviteli szabályozást kialakítani. Különböző módszerek alkalmazásával akarta az Európai Unió biztosítani, hogy a befektetők egységes séma alapján kapjanak megfelelő mennyiségű és milyenségű információt a vállalkozások működéséről (Böcskei et al., 2017; Hegedűs 2019). Fontos volt, hogy ezek a szabályozások biztosítani tudják a gazdasági integráció alapját képző tőke, munkaerő, termék és szolgáltatás határok nélküli áramlását (Lakatos, 2018; Tarpataki et al., 2022). Az Európai Unió szabályozásának négy szintje volt. A legjelentősebbek a rendeletek voltak, amelyeket a tagállamoknak kötelező jelleggel be kellett építeniük a nemzeti szabályozásukba. A második szinten az irányelveket találhatjuk, amelyek alatt keretelv jellegű intézkedéseket értünk. Nem fontos a tagállamok számára, hogy ténylegesen, szóról szóra beépüljön a szabályozás a nemzeti törvények közé, de az irányelv tartalmával megegyező rendelkezést kell beépítenie a tagállamoknak a vállalatok közötti összehasonlíthatóság érdekében. Jelentős irányelvnek minősül az 1978-ban közzétett 4. irányelv, amely az éves beszámolóra összpontosított (Beke, 2014). Kiemelendő még az 1983-ban napvilágot látott 7. irányelv, ami a konszolidált éves beszámolóhoz kapcsolódóan jelenített meg kötelezően betartandó szabályokat (Dékán T-né Orbán, 2013). A harmadik szintéren helyezkednek el a közlemények, míg a legutolsó helyen jelentőség szempontjából az ajánlások szerepelnek (Vajay, 2015). Kiemelten jelentős volt az EU életében az, hogy az Európai Parlament és az Európai Unió Tanácsa által elfogadásra került az 1606/2002-es EK rendelet 2002.07.19.-én (Palea, 2007, Beke, 2010). Ez a rendelet kötelezővé tette az európai tőzsdéken jegyzett vállalkozások számára IFRS szerinti éves beszámoló vagy adott esetben konszolidált, összevont beszámoló készítését. Ez az intézkedés 2005.01.01.-től kötelező jellegűvé vált (Bogáth, 2018; Tamimi – Orbán, 2022). Az EU szabályozásába a 2021/2036-os EK rendelettel került be az általunk a későbbiekben vizsgált IFRS 17 standard.

MÓDSZER

A kutatásunk elvégzése előtt választhattunk, hogy kvalitatív vagy kvantitatív módszerek segítségével szeretnénk elemzést végrehajtani. Mivel dokumentumelemzés segítségével mutatjuk be az új standard által várható változásokat, amely dokumentumokban pénzügyi adatok, információk találhatóak, ezért kvantitatív módszereket alkalmazunk a kutatásunk során. A CIG Pannónia Életbiztosító Nyrt. és a CIG Pannónia EMABIT Zrt. pénzügyi beszámolóinak az elemzése során vagyoni, pénzügyi és jövedelmezőségi adatokat is felhasználunk az elemzés végrehajtásához. A kutatásunk során kizárólag másodlagos forrásokra hagyatkoztunk. A pénzügyi beszámolóban megtalálható minden egyes olyan számszerűsített vagy nem számszerűsített adat, amely az elemzés végrehajtásához szükséges számunkra. A kutatásunkhoz kapcsolódóan az alábbi kutatási kérdést, illetve hipotézist fogalmaztuk meg:

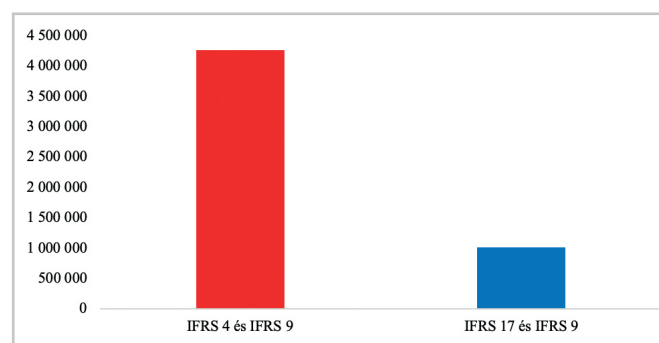
K1: Milyen mértékben befolyásolta az IFRS 17 standard a vizsgált vállalatok követelés-, kötelezettségállományát, illetve a mérleg egyéb tételeit?

A fentiek alapján az alábbi hipotéziseket fogalmaztam meg:

H1: Az IFRS 17 standard szignifikáns hatást gyakorolt a vizsgált vállalatok követelés-, kötelezettségállományára, illetve a mérleg egyéb tételeire.

EREDMÉNYEK

Az IFRS 17 standard a biztosítási szerződések számviteli elszámolását alakította át teljes mértékben. Mivel a biztosítások során van egy biztosító, akinek követelése van és egy biztosított, akinek pedig kötelezettsége van a biztosító felé, emiatt értelemszerűen a követelés és kötelezettségállományban tapasztalhatóak nagyobb változások az eddigiekhez képest. A fent említett állítást megerősíti, miszerint az IFRS 4 és IFRS 9 standardok, illetve az IFRS 17 és IFRS 9 standardok alkalmazása esetén nem tapasztalható eltérés az Immateriális javak; Ingatlanok, gépek és berendezések; Halasztott adó követelések mérlegcsoportokba attól függetlenül, hogy eltérő standardok voltak hatályban. A legújabb érvényben lévő IFRS standard a biztosítási szerződésekkel foglalkozó vállalkozások esetében a követelések és a kötelezettségek értékét befolyásolja jelentős mértékben. A követelésekről elmondható általánosságban, hogy biztosítási szerződésekből származó eszközök mérlegcsoport alatt olvasható le az értékük. Ez már egy eltérés az IFRS 4 alkalmazásához képest, amikor is több, kisebb értékű mérlegcsoportból állt az értéke.

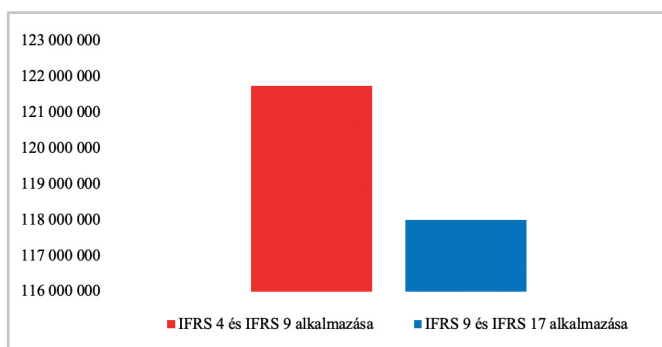

1. ábra: A biztosítási szerződésekből származó eszközök (eFt-ban) bemutatása

Forrás: Saját szerkesztés, a CIG Pannónia Nyrt. 2023. évi Notes alapján

Ahogy az 1. ábrán látható, az IFRS 4 és az IFRS 9 standardok alkalmazásakor összességében a CIG Pannónia Nyrt. követelésállománya közel 4,5 milliárd forintos állományt számolhatott el. Ez az új standard életbe lépése miatt éppen, hogy túllépi az 1 milliárd forintos határt. Ez összességében véve 3,248 milliárd forintos eltérést jelez számunkra. Ez egy hatalmas eltérésnek mondható, hiszen az új standard alkalmazása esetén a kimutatott érték a negyedét se éri el. Tekintve, hogy ez értékben és százalékban is jelentős változás, érdemes több oldalról is megvizsgálni, hogy mi is okozhatta ezeket a változásokat. Az első és legfontosabb szempont az az, hogy az IFRS 17 az IFRS 4 standardhoz képest sokkal szigorúbb szabályokat állít fel, egyfajta keretet ad a szerződések elszámolásához. Az IFRS 17 elfogadása előtt az volt a gyakorlat, hogy az IFRS-eket alkalmazó gazdálkodók részére lehetővé tették a különböző számviteli politikák gyakorlását. Ennek az volt a következménye, hogy a különböző biztosítók esetében eltérő követelés (és kötelezettség) -állományok voltak találhatóak a biztosítási szerződésekkel foglalkozó

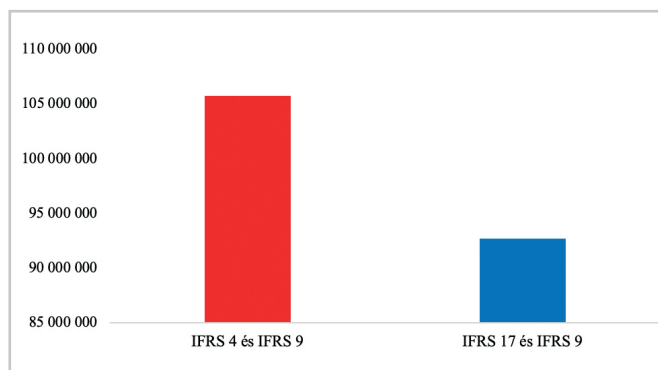
gazdálkodók esetében. Eltérő szempontok, eltérő módszerek alapján számoltak, nem lehetett egységes a beszámolási rendszer. Ez alapjaiban sértette az IFRS-ek alapelveit, hiszen az IFRS-ek egyik ismérve, hogy azonos beszámolási rendszert kell alkalmaznia a gazdálkodóknak annak érdekében, hogy a befektetők pontos, precíz, valós információkhoz jussanak. Ezek az információk pedig legyenek összehasonlíthatók a megfelelő érintettek számára. Lényegében véve hasonló elgondolás mellett kell vizsgálnunk a viszontbiztosítási szerződésekből származó eszközöket. Viszontbiztosítási szerződésről beszélhetünk abban az esetben, hogyha a biztosító egy másik biztosítási szerződést köt arról, hogyha fizetése képtelen lenne, akkor a viszontbiztosítónak kell fizetnie, vagyis a viszontbiztosító követelést vesz át, cserébe pedig kötelezettséget kap, természetesen nem ugyanabban az értékben. A kimutatásból megtapasztalható az, ami szintén az IFRS 17-nek és a standard újdonságának köszönhető. A biztosítási szerződésekből, illetve a viszontbiztosítási szerződésekből származó eszközöket külön mérleg soron mutatja be a gazdálkodó. Ez is hozzájárul ahhoz, hogy a pénzügyi kimutatást felhasználók információt kapjanak a pontos, precíz, valóságnak megfelelő pénzügyi teljesítményéről a CIG Pannónia Nyrt.-nek.

2. ábra: Az eszközök értéke (eFt-ban) eltérő számviteli standardok alkalmazása esetén

Forrás: Saját szerkesztés, a CIG Pannónia Nyrt. 2023. évi Notes alapján

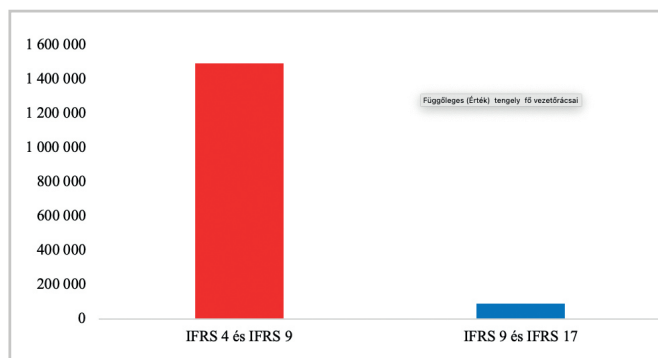
A mérleg eszköz oldali mérleg sorait tovább vizsgálva kijelenthető, hogy egyéb, jelentős mértékű változás nem tapasztalható, vonatkozik ez a pénzügyi eszközök elszámolására, egyéb és kapcsolt követelések elszámolására. Összességében elmondható, hogy az eszköz oldalon tapasztalható változásokról, hogy az IFRS 17 standard alkalmazása a mérlegfőösszeget csökkentette. Míg az IFRS 17 és az IFRS 9 alkalmazások esetében 118 009 812 eFt az eszközök értéke, addig ez korábban az IFRS 4 és az IFRS 9 alkalmazásakor 121 756 194 eFt volt. Ennek az eltérésnek a nagysága az közel 3,75 milliárd forint, egész pontosan 3 746 382 eFt. Az eszköz oldal teljes mértékű bemutatását követően a kötelezettségek változásának bemutatásán a sor. Ahogy korábban már említett tettünk róla, az IFRS 17 jelentős hatást fejt ki a biztosítási szerződésekhez kapcsolódó eszközök és kötelezettségek elszámolására. Ennek köszönhető az is, hogy a biztosítási szerződésekből származó kötelezettségek értéke hatalmas értékben változott. Ennek a közel 13 milliárd forintos változásnak természetesen az új standard alkalmazása az oka. Ezt a változást szemlélteti számunkra a 3. ábra.

3. ábra: A biztosítási szerződésekből származó kötelezettségek (eFt-ban) változása

Forrás: Saját szerkesztés, a CIG Pannónia Nyrt. 2023. évi Notes alapján

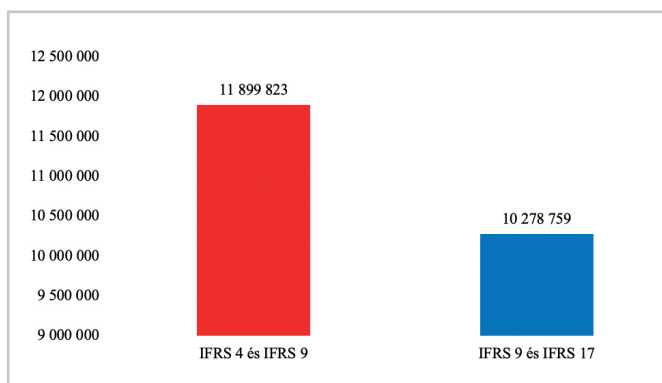
A Notes magyarázatot nyújt számunkra ahhoz, hogy megfigyeljük azt, hogy korábban a biztosítónak a biztosítási szerződésekből származó kötelezettségeket több, apróbb részre bontva mutatta be. Ezt az új standard alkalmazása révén röviden és tömören „Biztosítási szerződésekből származó kötelezettségek-ként” mutatja be. Számszerűsítve a változást azt tapasztalhatjuk, hogy hasonlóan az eszközöknél tapasztalható változashoz, itt is csökkentő hatást fejtett ki a mérlegre az új standard. Míg az IFRS 4 alkalmazása esetében 105,736 milliárd forint volt a kötelezettségállomány nagysága, addig ez az új IFRS 17 használatakor 92,72 milliárd forintos állományt tett ki. A változásban hatalmas szerepe van annak, hogy az új standard értelmében a biztosítási szerződések esetében új szabályozást írt elő a standardalkotó az IFRS-t alkalmazó vállalkozások számára és annak is, hogy évről évre újra kell értékelnie a kötelezettségeit a vállalkozásnak. Ilyenkor figyelembe kell venni minden, újonnan felmerülő pénzügyi és nem pénzügyi kockázatot, illetve minden lényeges értéket befolyásoló tényezőt. A lent látható 4. ábráról leolvasható, hogy az új standard alkalmazása révén a biztosítási szerződésekből származó eszközök értéke jelentősen csökkent. Nagyjából 1,4 milliárd forintos eltérés tapasztalható ezen mérleg sor vizsgálatánál. A változás mértéke és nagysága több tényezőnek is köszönhető. A legjelentősebb tényező az természetesen az eszközök ártértékeléséhez kapcsolódik. Alaposabb, pontosabb és körültekintőbb becsléseket kell végeznie a vállalatnak annak érdekében, hogy minél valósághűbben tudja bemutatni a biztosítási szerződésekből származó eszközeit az EMABIT.

4. ábra: Biztosítási szerződésekből származó eszközök (eFt-ban) értéke az EMABIT-nál

Forrás: Saját szerkesztés, az EMABIT 2023. évi Notes alapján

A viszontbiztosításokból származó eszközök esetében is meg lehet vizsgálni, hogy az IFRS 17 standard hatása milyen változást generált a viszontbiztosításokból származó eszközök értékében. Nem meglepő módon, az eddigi elemzésekhez hasonlóan itt is negatívan érintette az eszközök értékét az új nemzetközi pénzügyi beszámolási standard alkalmazása. Tovább vizsgálva az EMABIT mérlegét megállapítható, hogy két további tétel esetében van eltérés az IFRS 4 és az IFRS 9, valamint az IFRS 9 és az IFRS 17 együttes alkalmazása esetében. Ezek a tételek az „Egyéb” kategóriába tartoznak, mint „Egyéb eszközök és elhatárolások” és „Egyéb követelések”. Összességében véve az eszközállományban több mint 1,5 milliárd forintos eltérés tapasztalható. Míg az IFRS 4 alkalmazása esetében az összes eszközállomány mértéke a 12 milliárd forintot közelítette meg, addig az IFRS 17 alkalmazása során ez jelentőse csökkent.

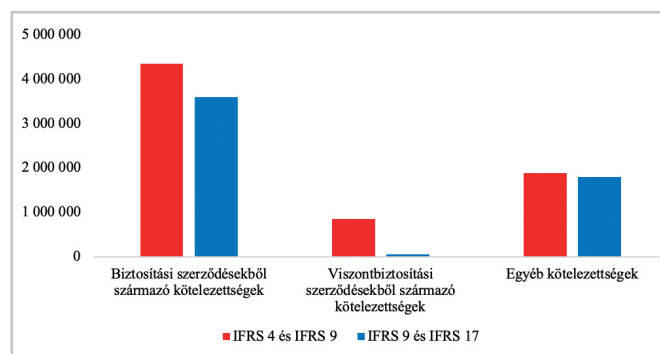

5. ábra: Az eszközök állományának (eFt-ban) változása az új standard hatására

Forrás: Saját szerkesztés, az EMABIT 2023. évi Notes alapján

Az itt tapasztalható változás több tényező együttes hatásának köszönhető. A biztosítási szerződésekből származó eszközök esetében 1.402 milliárd forintos eltérés tapasztalható az új mérési és elszámolási standard végett, amely magába foglalja a követelések újszerű értékelését. A második módosító tényező az a viszontbiztosítási szerződésekből származó eszközök esetében tapasztalható. Az eltérés oka megegyező a fent említett indokokkal. Az „Egyéb” kategóriába sorolt tételek minimális hatást gyakoroltak a pénzügyi kimutatásra. Összességében véve a változás nagyságát csökkentették, emiatt található a grafikonon negatív előjellel a változás mértéke. Az eszközállomány elemzését követően a kötelezettségeknél tapasztalható változások bemutatásával folytatjuk. Ahogy korábban is említettük, az IFRS 17 standard döntően befolyásolja a pénzügyi kimutatásokban szereplő követelések és kötelezettségek, valamint bevételek és ráfordítások nagyságát. A biztosítási szerződésekből származó kötelezettségek esetében, ahogy leolvasható a 6. ábrán, csökkenés tapasztalható. Ezen csökkenésben szerepet játszottak az újraértékelések, amelyek során figyelembe kellett venni a pénz időértékének hatását és ennek változásait, valamint a pénzügyi kockázatokat és ezeknek a változásait. Fontos, hogy az értékelés alapja az eszközök és a kötelezettségek esetén is a valós érték. Ennek a meghatározása érdekében kell minél alaposabban eljárnia a vállalkozásnak. Összességében véve ugyanilyen elvek elgondolása mellett elemezhetjük a viszontbiztosítási szerződésekből származó kötelezettségeket is. A viszontbiztosítási szerződésekből származó kötelezettségek esetén is elmondható, hogy a valós értéken történő kimutatáson van a hangsúly és

ennek érdekében végez a vállalkozás megfelelő számításokat, a megfelelő alkotóegységekkel együtt. A viszontbiztosítási szerződésekből származó kötelezettségek esetében is csökkenés tapasztalható. A pénzügyi kimutatást vizsgálva megállapítható, hogy az IFRS 17 még egy kötelezettségekhez sorolható mérlegsort befolyásolt az értékeket tekintve. Ezek nem meglepő módon az „Egyéb kötelezettségek” mérlegsonon olvashatóak le. Az egyéb kötelezettségek értékeléséről elmondható, hogy ellentmond a biztosítási szerződésekből származó eszközök és kötelezettségek, valamint a viszontbiztosítási szerződésekből származó eszközök és kötelezettségekre vonatkozó szabályoknak. Itt az értékelés alapja az amortizált bekerülési érték.

6. ábra: A kötelezettségekben (eFt-ban) tapasztalható változás

Forrás: Saját szerkesztés, az EMABIT 2023. évi Notes alapján

Összességében az ábrán is látható az eltérés, amely összességében 1.648.382 eFt-os változást jelent a mérlegben. A legnagyobb mértékű változás az a viszontbiztosítási szerződésekből származó kötelezettségek esetén van jelen, amely eltérés közel 790 millió forintnak felel meg. Nagyobb mértékű csökkenés volt még jelen a biztosítási szerződésekből származó kötelezettségek esetében is, Ez egy 758 millió forintos csökkenésnek felel meg. Az egyéb kötelezettségek értékében esetünkben minimális változás történt, ami 100 millió forintos eltérést okozott. Természetesen ez a 100 millió forint hatalmas összeg, azonban a többi tényezőhöz képest kisebb jelentőséggel bír.

KÖVETKEZTETÉSEK

A legfőbb célkitűzés az a CIG Pannónia Nyrt. és az EMABIT pénzügyi kimutatásain belül a követelés és kötelezettség-állományok változására, illetve egyéb mérlegtételekben tapasztalható eltérésekre irányult. Megállapítható, hogy jelentős mértékű változás volt tapasztalható az új IFRS standardra való áttérés következtében. Mivel az eszközök elszámolását alapvetően az IFRS 17 nem befolyásolja, így lényegében véve minden változás a biztosítási szerződések eltérő elszámolásából, elszámolásának folyamatából származik. Ennek a változásnak a mértéke közel 3,75 milliárd forint, amelyet az 1. ábra szemléltet. A 2. ábra bemutatja számunkra, hogy a változás milyen komponens változása mekkora hatást fejtett ki a tényleges eltérés során. Tapasztalhatjuk, hogy 85%-os változást okozott a biztosítási szerződésekből származó eszközöknek a változása. Ugyanezen logika mentén vizsgálhatjuk meg a kötelezettségek változását is, ahol az eszközökhöz hasonlóan, csökkenés tapasztalható. Ennek a csökkenésnek a legfőbb oka az, hogy az IFRS 17 standard megköveteli a megfelelő időközönként történő elszámolását a követelések, illetve a kötelezettségeket illetően. A fent olvasható tényeket alátámasztja, hogy a CIG Pannónia

célcsoport másik vállalkozásánál, az EMABIT-nál is ugyanezek a jelenségek vannak jelen. A követelések is csökkentek, illetve a kötelezettségek is csökkentek. A felállított hipotézisünket (H1) elutasítottuk, ugyanis nem nyert bizonyosságot, hogy Az *IFRS 17 standard szignifikáns hatást gyakorolt a vizsgált vállalatok követelés-, kötelezettségállományára, illetve a mérleg egyéb tételeire*. Ennek elsődleges oka, hogy az IFRS 17 standard nem hatott szignifikánsan más mérlegsorra, kizárólag azokra, amelyek a biztosítási szerződések elszámolásához közvetlenül kapcsolódtak.

IRODALMI FELDOLGOZÁS

- BEKE, J. (2010): A számvitel globalizálódása és harmonizálódása a regionális (EU) és nemzetközi összehasonlító vizsgálatok tükrében. *Külgazdaság* ISSN 2732-0235 54. évf. 5-6. sz., pp. 81-101
- BEKE, J. (2014): Nemzetközi számvitel. Akadémia Kiadó, Budapest, 264 p. ISBN 978 963 05 9572 8
- BŐCSKEI, E. – DÉKÁN T-NÉ ORBÁN, I. – BÁCS, Z. & FENYVES, V. (2017): Nemzeti sajátosságok az immateriális javak és tárgyi eszközök értékelésében. *SZÁMVITEL ADÓ KÖNYVVIZSGÁLAT: SZAKMA* ISSN 1789-6266 59 : 2 pp. 22-24. , 3 p.
- BOGÁTH, E. (2018): A nemzetközi számviteli rendszerek harmonizációja. *Controller Info* 6. évf. 1. sz. pp. 2-4 DOI: <http://dx.doi.org/10.24387/CI.2018.1.1>
- DÉKÁN T-NÉ ORBÁN, I. (2013): Reporting companies' performance – in respect of the International Financial Reporting Standards (IFRS). *APSTRACT – APPLIED STUDIES IN AGRIBUSINESS AND COMMERCE* ISSN 1789-7874 7 : 4-5 pp. 107-112. , 6 p.
- DADKHAH, M. – OERMANN, M. – HEGEDŰS, M. – RAMAN, R. & AMP – DÁVID, L. D. (2024): Diagnosis Unreliability of ChatGPT for Journal Evaluation. *Advanced Pharmaceutical Bulletin* 14(1):1-4.
- FAZEKAS, B. & BECSKY-NAGY, P. (2015): The role of venture capital in the bridging of funding gaps – A real options reasoning, *Analele Universitatii Di N Oradea – Stiinte Economica / Annals Of University Of Oradea – Economic Science*, 24(1), 825-830.
- FAZEKAS, B. & BECSKY-NAGY, P. (2019): Mit jelez a tulajdonosi szerkezet? – A tulajdonosi szerkezet és a vállalkozások teljesítményének kapcsolata információk aszimmetriák mellett a magyarországi kockázati tőke-befektetések tükrében. *VEZETÉSTUDOMÁNY*, 50(7-8), 31-38. <http://doi.org/10.14267/VEZTUD.2019.07.03>
- JÓZSEF-POLONYI, G. (2020): Biztosítás és adózás. Budapest, 383 p. ISBN 2310005816857
- HEGEDŰS, M. (2019): A versenyképességi problémák Magyarországon 2019-ben In: Veresné, Somosi Mariann; Lipták, Katalin (szerk.) „Mérleg és Kihívások” XI. Nemzetközi Tudományos Konferencia Miskolc, Magyarország : Miskolci Egyetem Gazdaságtudományi Kar (2019) 565 p. pp. 130-141. , 12 p.
- LAKATOS, L. P. – KOVÁCS, D. M. – MADARASINÉ SZ. A. – MOHL, G. – RÓZSA, I. (2018): A Nemzetközi Pénzügyi Beszámolási Standardok elmélete és gyakorlata II. kötet. Magyar Könyvvizsgálói Kamara, Budapest, 504 p. ISBN 978 615 80454 9 0 (2. kötet)
- MADARASINÉ, SZIRMAI, A. – KOVÁCS, D. – MOHL, G. (2019): Nemzetközi számviteli ismeretek [International accounting knowledges]. Perfekt Gazdasági Tanácsadó Oktató és Kiadó Zártkörűen Működő Részvénytársaság, Budapest, 469 p. ISBN: 978-963-394-867-5
- MAGYAR NEMZETI BANK, PÉNZÜGYI NAVIGÁTOR (2024): Biztosítások-MNB. Elérhetőség: <https://www.mnb.hu/fo-gyasztovedelem/biztositasok> Letöltés dátuma: 2024. 05. 18.
- MARISTELLA, B. – PIETRO, B. & MASSIMO, M. (2023): The beauty of uncertainty: The rise of insurance contracts and markets in Medieval Europe. *Journal of European Economic Association*. Volume 21. Issue 6. pp. 2287-2326 DOI: <https://doi.org/10.1093/jeea/jvad059>
- NAGY, P. (2004): A kockázati tőke szerepe a finanszírozási részek feloldásában. In *Gazdasági szerkezet és versenyképesség az EU csatlakozás után* pp. 422-430. ISBN 963-7128-56-5
- PALEA, V. (2007): The Effects of the IAS/IFRS Adoption in the European Union on the Financial Industry. *The European Union Review*. ISSN : 1606-8963 Volume 12. Issue 1-2. pp. 1-48
- RAU, G. N. B. (2019): An Ancient History of Insurance Contracts. *The Journal of Insurance & Management*. ISSN : 2371-2112 Volume 19. Issue 1. pp. 19-40.
- RÓZSA, I. (2015): Nemzetközi számvitel I. Hevessyn Informatikai és Oktatási Kft., Budapest, 196 p. ISBN 978 615 5543 01 2
- TAMIMI, O. & ORBÁN, I. (2022): Financial engineering and its impact on audit efficiency in the opinion of experts. *JOURNAL OF INTERNATIONAL STUDIES* ISSN 2071-8330 15 : 2 pp. 50-62. , 13 p.
- TARPATAKI, E. – FILYÓ, J. & LÁSZLÓ, N. (2022): Magyar vállalkozások áttérése az IFRS-alapú beszámolóra a hitelbírálatok során használt mutatószámok tükrében. *Hitelezési Szemle*. 21. évf. 1. sz. pp. 95-112 DOI: <https://doi.org/10.25201/HSZ.21.1.95>
- VAJAY, J. (2015): A számvitel harmonizációja az 1970-es évektől napjainkig. *Gazdaság & Társadalom. Számvitel különszám*. pp. 88-98 DOI: <http://dx.doi.org/10.21637/GT.2015.00.07>